

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 20 K Félévre 110 K
 Negyedévre 55 K Egész évre 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Megalkuvás, vagy küzdelem?

Azok, kik az ország sorsán, ennek jövőendő boldogságán aggódó szeretettel csüggennek, jéles érzéssel vettek tudomást arról a bizalomteljes megnyilatkozásról, mely a keresztyén nemzeti irányban megújodni akaró Magyarországnak intranzigens, elszánt birokainak szólt.

Bennünk s párthivekben s a melléje tömörült seregben látjuk mi a Magyarországnak hűségesen dolgozó és harcolók phalanxát, akiknek elvei, eszméi, céljai az egyedüli irányzat, mely hazánkat talpraállítani és erőhöz juttatni képes lesz.

Aggodalommal és fájdalommal látjuk egyes vezető politikusainknál a keresztyén, nemzeti irány halványulását és elszíntelenedését, amely egyenesen a megalkuvás felé vezet. Szinte érezni véljük ez áramlatban az általunk már jól ismert, de nagy ügyesen inkognitót kereső kezek titkos aknamunkáját; szinte látni véljük az aknamunkások arcán a derűt annak látván, hogy a keresztyén és nemzeti Magyarországnak kelő napja elébe felhőt varázoltak.

Korai az öröm, mert régen leszünk! Tudjuk, mit jelentene a megalkuvás: első mozzanat lenne a stagnáció; második az örök szüfereg életre kelése és romboló tevékenysége; harmadik és utolsó stáció lenne az elkorhadás és széthullás.

Elég volt átélünk a tragédiát egyszer! Elég volt e mérföldjelző oszlopok közt elhúzódnó kalvária uton vérző fejjel és vérző lábbal végig bukácsolnunk!

Az utolsó stációt jelző oszlop gyanánt élénk meredő fejtá észretérett bennünket. Nem akarunk még sirba szállani, élni akarunk! Értsék meg ezt valahára belső ellenségeink és távozó politikusaink!

Dr Haendel Vilmos, az Arany János Társaság illusztris elnöke a színházi Horthy-ünnepélyen tartott, mélyen járó, hosszú, hosszú évezredek leszűrt politikai igazságait tartalmazó beszédében megcsendítette az axiómát: a szabadság csak harcok, küzdelmek eredménye lehet, míg közönyös megalkuvás lassú kímülő áshoz vezet. Igen, így van ez mindenütt a nemzetek életében, mert egy nemzet boldogsága, előhaladása csakis küzdelem jutalma lehet. Ha meg akarjuk teremteni a keresztyén nemzeti Magyarországot, harcolnunk kell a keresztyéntelen és nemzetietlen irányzat ellen lankadatlanul; mert legyünk arra elkészülve, hogy szívós, konok ellenféllel van dolgunk, mely — ha a viszonyok úgy hozzák magukkal — ha a körülmények engedik, nyitán, de mindig céltudatosan, minden eszközt megragadva és megátalkodottan azon munkál, hogy a Keresztyén Magyarország épületét aláassa.

A napokban olvashatuk Eötvös László bárónak, Eötvös József fiának keserű tapasztalatlan alapuló, kiábrándulással és fájdalmas csalódással tei mondását: „Tényleg a zsidóság az a mótely, amely Magyarországot önkre teszi.” A nagynevű atyának, az ember szeretéért hevülő filozófusnak azonos hagyományokon felváltó nagynevű fia is csalódott hát, mint sok annyi más. Es e csalódás igazat beszél.

Ne legyünk hát elvakult idealisták, vagy közönyből, avagy érdekből megalkuvók.

Egyik politikai írónk gyönyörűen mondja: „Marathon ne eje, vészterhes felbökkel, cikázó villámmal s ebbe bátran néző dőlceg ménnel, — ez a szabadság igazi képe!”

Igen! Nemzetünk és a szabadság, s ezzel együtt a jólét, a boldogság, a nagyság felé a

harcimén erejével és erélyével löjjen előre, nem félve, nem kerülve a küzdelmet. Ne csüggedjen, ne roskadozzék, mert a büszke patipából könnyen holttetem válik, melyet félteteszitnak az utóból.

Szegezzük tekintetünket a körülöttünk történőkre; vegyük fel egyakarattal az önvédelmet jelentő küzdelmet bátran, férfiasan a mi legközelelőbb ellenségeinkkel és akkor az a felhő, melyet az ellentáborban oly igen szeretnének felőrd napunk elé varázsolni, szerte fog foszlani, a keresztyén Magyarország napja pedig diadalmasan fog felragyogni!

Nagy a felfordulás Erdélyben

A románnyelvű lakosság visszakívánja a magyarvilágot

Szegedről jelentik lapunknak: Bihar és Szatmár vármegyéknek még oláh megszállás alatt levő területeiről jött magyarok, akiknek sikerült az oláhok vonalán keresztül jönni, azt a hírt hozták, hogy az oláh csapatok az utóbbi napokban *lázasan csomagolnak* és visszelkedésük elárulja, hogy további kiűritésekre készülnek. Az oláh katonaság fokozottab mértékben fosztogat és maguk mondják, hogy *Szatmár, Bihar, Ugocsa, Bereg és Máramaros vármegyékből rövidesen kivonulnak*. Az oláhok a csucsi vonalat újra megerősítették. Erdélyben általános az elkeseredés. Brassóban s Nagyszébenben a lázongások és vérengzések napirenden vannak. Az erdélyi kormányzótanács nyitlan a bukaresti kormány ellen csinált frontot. A helyzet rendkívül elkeseredett és még az oláh nép is visszasírja már a magyar világot. A feszültség nagy és a kirobbanás pillanata igen rövid idő kérdése.

Friedrich a keresztyén sajtóért

Budapest, ápr. 21. (Nemz. St. tel. jel.) Friedrich István a Ház folyosóján beszélgetés közben kijelentette, hogy az indítványkönyvbe bejegyzette a nemzetgyűlés elé terjesztendő azon javaslatát, hogy a kompenzációs újságpapírt a nemzetiségek arányszáma szerint oszták szét. Javasolja, hogy a keresztyén sajtónak 80 százaléka, a zsidónak 10 százaléka és az egyéb nemzetiségeknek szintén 10 százaléka adjanak. Az indítvány megokolására a csütörtöki ülésen kér a Háztól engedelmet és reméli, hogy pár nap múlva elmondhatja azt. Megjegyezte, hogy *Prohászka Ottokár* püspök már két ízben is érdeklődött nála a sajtóügyben teendő felszólalása iránt és megkérte, hogy annak lényegéről köllőképen tájékoztassa őt.

Graziani tábornok távozása

Budapest, ápr. 11. (Nemz. St. tel. jel.) Graziani tábornok, a budapesti francia misszió főnöke a legközelelbbi napokban végleg elhagyja Budapestet és Párisba utazik. Ő volt az, akinek közbenjárására az oláhok szabadon bocsájtották a Kolozsváron halálraítélt magyarokat és visszaszállították a tuszul elcipelte magyar tisztiket.

Clemenceau Párisban

Páris, ápr 20 (Nemz. St. tel. jel.) Szikratávirat jelenti, hogy Clemenceau volt miniszterelnök Alexandriából, illetve Egyomból Marsaillesbe érkezett és vonaton folytatja útját Páris felé.

Fővárosi keresztyén hang rólunk

A fővárosi lapok sméltelen visszatérnek a kormányzó ur őfömméltóságának debreceni fogadására. Fényes emléképek, tartalmas reflexiók és mélyen járó elmélkedések zongonának felénk e lapokról. Nem állhatjuk meg, hogy ezek közül ne közzöljük legalább kivonatossan az alábbi, egyenesen Debrecen kálvinista népéhez intézett buzdítást, mely egyik ősi protestáns és ma is nagy szerepet vivő család kitűrd tagjának tollából a *Szózat* folyó hó 15. számában jelent meg. A kitűrdben szerkesztett újságot és ezt az alkalmi cikket is ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ez a cikk mutatja, hogy politikai helyzetünket és feladatainkat a legilletékesebb körök is ugyanugy itélik meg, mint ahogy a Hajdúföld már kezdet óta.

Nincs mit tagadni, Debrecenbe szerelmes volt egy kicsit minden protestáns magyar ember: a lutheránus is, nemcsak a kálvinista. Ha nem is hangoztattuk, de magunkban úgy éreztük: ha lehet a magyar faj életerejét vidékek szerint mérni, akkor a hajdusági a legegészségesebb, a legacélosabb, a legtörőlmélettebb, a legnagyobb erőfeszítésekre képes, magában a legtöbb lehetőséget hordó magyar fajta. De nincs mit tagadni azt sem, hogy e hitűnket erősen megtépázták a közelmúlt viharai. Debrecenből, a régi Debrecenből kiábrándultunk. A megújodó Debrecen azonban kell, hogy ismét Rómája legyen a magyar protestáns világnak.

A közelmúlt gondolatára egyszerre keserű önvalomások fojtogatják torkomat: igazságok, melyeket nem tudok elhallgatni. Erős és harcos protestáns családból származom, apáim küzdöttek, szenvedtek és vérezték hitükért: úgy érzem, hitemhez és hi feleimhez való véremmel örökölt és belémnevelt szeretetem és hűségem följososít rá, hogy fájó igazságokat is kimondhassak — önmagunkról önmagunknak. Eszembe jutnak itt Nietzsche szavai a Zarathustrából: „Harcos testvéreim! Szerettek bennetek ielkeméből, közületek való voltam és vagyok. Hadd mondhassam meg hát nektek az igazat!”

A magyar protestantizmus együtt hanyatlott a háborúelötti évtizedekben az egész magyar fajjal. Termő erői kezdtek kiapadni, a forma fölibe került a léleknek.

Nagyon mélyre sülyedtünk! Az a puritánság, mely minden protestantizmus lényege, a mi kezecinken lassan-lassan elsekélyesedett, kiszikkadt. Prédikátoraink szava elvesztette egykori ércét és termékenyítő hatalmát; egyházaink hívei elszoktak a templomtól, tradícióink, melyeknél nagyszerűbbel kevés kulturnép dicsekedhet, megkoptak le künkben; őseink hőstetei és példái nem öröklődtek bennünk, idegen faji szellem hálójába kerültünk és elvesztettük önmagunkat.

Ebben a szélső liberális közszellemben, melyben a spiritus rector a zsidó szabadkőműves páholyokra, a zsidó nagyfőkére, a Galilei-körre és kőtyagos zugszociológusaira s ugyszólván az egész sajtóra támaszkodó, 90 százalékaiban zsidó szellemű polgári radikalizmus volt: ebben a közszellemben már tisztán kivehető volt a későbbi bolsevizmus minden lényeges alkotóeleme. S megdöbbenéssel kellett látnunk, hogy a csak nemrég még minden ízében szélsőben nemzeti protestáns magyarság egyházi és világi emterei közül mind többen kezdték alátámasztani közvetlenül és közvetve azt a becstelen, minden porcikájában idegen és nemzetellenes radikális szellemet, mely a nemzetrontás e műhelyeiből kikerült.

A félreértelmezett szabadelvű hagyományokon keresztül mind több idegen mételevél szivárgott be a magyar protestáns világ vérébe és az idegen rontás a tulhajtott szabadelvűség adta védtelen pontokon keresztül a leggyökeresebb és leghatalmasabb magyar népet erkölcsében, faji öntudatában, lelki és gazdasági függetlenségében, lényének életadó gyökereiben megtámadta. Hallottunk protestáns papok szájából galileista „igéket” és jászista szociológiai szövegeket; becsületes és jószándéku egyházi lapjaink egyre üresebbé és lélek nélküliebbé váltak; népünket elhanyagoltuk, szociális nyomorúságában kevésbé karoltuk föl, mint katolikus testvéreink; iskoláink szeméi elől elmosódtak a protestáns világ nagyszerű horizontja. Igen, protestáns véreim, mélyre, nagyon mélyre süllyedtünk. Olyan mélyre, hogy mikor ránszakadt a károlyizmus és a bolsevizmus szörnyű nyavalyája, protestáns öntudatunk nem volt már az az erős páncél a lelkek körül, melynek kellett volna lennie.

Igaz az is, hogy derék papjaink, tanítóink és tanáraink tulnyomórésze ma is szinte proletár. Igaz az is, hogy elhagyottságunk, szegénységünk és szorongatásunk vitte bele a protestáns tömegeket a zsidókkal való fegyverbarátság és a zsidó liberalizmus csapdjába. Botorul tették, ma már nem tennék! És soha többé nem fogjuk tenni.

Vissza akarunk térni a közelmúlt büneitől meglisztult Debrecen szerelméhez. Debrecenre nagy hivatás vár: a Tiszántul szellemi és főleg erkölcsi irányítása. És az a könyörtelen kálvinista lendület, amellyel ez a nagymultú és még nagyobb jövőjű város a közelmúlt botor eltévelyedését eldobta magától, az az életteli teljes, napsugaras, magabizó forrósága a nemzeti és faji főindulásnak, mellyel nemzeti hadse egünket és annak Hadurát, a kormányzót fogadta, világosan jelzik: Debrecen utban van, hogy megtalálja önmagát. De jól vigyázzunk és jól vigyázzon elsősorban Debrecen városa: a rontás szelleme még közelében óldalkodik és minden destruktív erő összefog, hogy ha már elvesztette a Dunántul és a Duna-Tisza közét, legalább a Tiszántul nemrég még hálds talaján megvethesse ismét a lábát. Minden levitézlett politikai kalandor a Tiszántulra siet, hogy mentse azt, ami megmenthető. A nagy seprűre a Tiszántul lesz csak igazán szükség! Ez az amit akarunk.

A gabonakormánybiztos távirata

Polgármester Debreczen.

„Szóbeli tárgyalásunk alapján felkérem, hogy a városra kivetelt kontingens biztosítása iránt teljes erővel intézkedjék. Április 25-én jelentést várok, hogy a kontingens biztosítva lett-e. Ellen esetben kénytelen lennék a rekvirálás elrendelése iránt azonnal intézkedni. Gabona-kormánybiztos.”

Lisztkönyvek beszolgáltatása

A miniszterium rendelete alapján saját érdekében nyomatékosan figyelmezteti és újból felhívja a közéleti ügyosztály mindazokat, akik hatósági liztellenőztetést élveznek és ennek dacára esetleg lizt- vagy buzakészletek birtokában vannak, hogy liztkönyveiket buzavagy liztkészletük erejéig a városi liztirodánál haladéktalanul és annyival is inkább szolgáltatassák be, mivel ellenes esetben kettős ellátás miatt súlyos kihágási büntetésnek teszik ki magukat. Ugyancsak figyelmezteti a közéleti ügyosztály mindazokat a vásárlás útján ellátott személyeket, kiknek birtokában bármilyen feleslegkészletek vannak, hogy azokat a fentemlített rendelet alapján saját érdekükben szintén jelentésként be, mert ellenkező esetben súlyos következményeknek teszik ki magukat. Debrecen, 1920 április 17. Közéleti ügyosztály.

Felhívás

A népjóléti hivatal felhívja mindazon állás nélküli hadirokkantokat, akik tisztviselői vagy utazói és szolgái állást kívánnának betölteni, hogy a népjóléti hivatalnál d. e. 11 óráig jelentkezzenek.

Millerand izgatott

Paris, ápr. 20. (Nemz. St. telefon jel.) San Remóból jelentik, hogy a három miniszterelnök konferenciáján Millerand izgatott hangon követelte, hogy a szövetségesek feltétlenül respektálják a francia követeléseket. Nitti és Lloyd George ellenben azon az állásponton vannak, hogy Németországnak segédkezni kell nyújtani a belállapotainak rendezéséhez, mert az egész Európa általános érdeke. A tanácskozások igen szenvedélyes hangon folynak.

Zavargások Olaszországban

Lugano, április 21. (N. St. t. j.) A Scoloro jelentése szerint Modenában legutóbb tüntető népgyűlést tartottak, melynek tárgya az élelmezés kérdése volt. A gyűlés olyan hangulatban zajlott le, hogy sok halott és sebesült maradt a helyszínen. A zavargások elfojtására 30,000 főnyi katonaságot és 20,000 főnyi csendőrséget rendeltek ki.

Zürich, április 20. A Züricher-Post milánói jelentések alapján Olaszország rendkívül aggasztó belső helyzetéről ír. Az Avanti közli az olasz szociáldemokrata párt nyilatkozatát, mely egyes jelekre hivatkozva rá mutat a helyzet súlyosságára és kijelenti, hogy a szanalás csak forradalom útján lehetséges. A szociáldemokrata párt vezetősége elhatározta, hogy a legközelebb megleendő pártakciókra széleskörű előkészületeket tesz.

A német kérdés a nagykövetek tanácsán

San-Remó, április 21. (Nemz. St. tel. jel.) A miniszterelnökök konferenciáján a német kérdést ezideig nem tárgyalták. A jelek szerint a török béke végleges elintézése után fog a sor a német kérére rákerülni.

Angol kereskedők a német blokád ellen

Bécs, április 21. (N. St. tel. jel.) Baseltől érkezett jelentések szerint Angliában nem veszik komolyan a kormányt Németországhoz intézett ultimátumszerű jegyzékét, mely az újabb blokádát helyezi kilátásba. Az angol kereskedők beadvánnyal fordultak a kormányhoz, melyben kijelentették, hogy a német kereskedelmi piac blokáddal való újabb elzárása Angliának óriási anyagi károsodását jelenti, miért is nem fogják tűrni, hogy Anglia részt vegyen Németország újabb blokád alá való helyezésében.

Éhínség a Felvidéken

Budapest, ápr. 21. (Nemz. St. tel. jel.) A magyar Felvidéken az éhínség egyre fenyegetőbb jellegűt ölt. A cseh hatóságok képtelenek a bajokon segíteni és a lakosság körében napirenden vannak a lázongások. — A lengyelek a népszavazás alá kerülő területekre nagymennyiségű élelmiszer szállítását kezdték meg, hogy ezáltal a hangulatot maguk felé irányítsák.

Pénzügyi konferencia Brüsszelben

London, ápr. 20. (Nemz. St. telefon jel.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint a Nemzetek Szövetsége május hó végén pénzügyi konferenciát fog tartani Brüsszelben, melyen főleg a valutarendezés kérdéssel fognak foglalkozni.

Cseh miniszter Cseh-Szlovákia életképtelenségéről

Bécs, április 20. (Nemzeti St. tel. jel.) Prágai lapok közlik, hogy Scriberni miniszter egy újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette: Sohasem értettem egyet azokkal a politikusokkal, akik Csehország területét más országok rovására akarták kibővíteni. Irónikus jelenség, hogy a cseh nemzetgyűlésen a képviselők fele más népek fiaiból kerül ki. Nincs egyetlen barátunk sem Európában. Németország szimpátiáját nem sikerül megnyernünk, a magyarok sohasem fogják elfeledni a Felvidék elvételét, a lengyel barátság pedig cseppet sem kívánatos.

HIREK

Ismét egy

ragyogó, messzevilágító példája a zsidó hazafiságnak... Hódmezővásárhelyről vesszük a hírt, hogy egy multi milliomos nagykereskedő, nagybirtokos, többszörös háziúr és volt hadsereg szállító, valami Keleti (Kohn) Adolf nevű ur a Nemzeti Hadsereg ruha és fehérnemű-gyűjtő bizottságot egyszerűen és kerekén elutasította. Neki nincs semmije a magyar hadsereg részére. Nincs semmi szüksége a magyar katona erős karjára, lelkes elszántságára és honvédő munkájára, mert ő megél anélkül is. Neki mindegy, ki az orzág, — neki jól ment a gsejtje az oláhok alatt, a franciák alatt is, őt nem érdekli a magyar katona sorsa és jöléte... Pedig ez a Keleti Adolf ur virilis jogon tagja a városi és megyei törvényhatóságnak, tagja annak a zsidó-társadalomnak, melyre Sándor Pál azt mondta a napokban, hogy tisztességes, áldozatkész, hazafias része a magyarság összességének... Köszönjük szépen a Keleti Adolffok ilyen áldozatkész hazafiságát... Sokan vannak Debreczenben is, — szemmel kísérfük őket!

— A második protestáns estély folyó hó 24-én tartatik meg. Előadó Széki Ákos királyi főügyési irodaigazgató ur, aki „A vallás, mint energetika” címen a vallás természettudományi magyarázatát adja, cáfolván a természettudományi vallásellenes álláspontját; M. Szűcs Margitka urleány költeményeket szaval. Az estélyt megkezdi és bezárja a főiskolai kántus éneke. Az estélyre felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét. Részletes programot közölni fogunk.

— Boldog nyiregyházi köztisztviselők! A „Nyirvidék” április 10-iki számában olvassuk: „A tisztviselők mérszarszéke folytatja működését. Ma április 9-én és holnap, esetleg kolnapután is marhahust mérnek ki kilogrammonként 38 kor. A borjúhús kimérése is tovább folyik”. Mit szól ehhez a debreceni közalkalmazottak jóléti csoportja?

— Adomány. Az első ref. leányegyesület elnöksége és pedig dr Galánffy Jánosné elnök, Vitányi Istvánné h. elnök, Bagossy Kálmánné biz. tag urak és Kiss Esztiike urhölgy, a leányegyesület pénztárnoka a „Vasi” gyalogezred parancsnokságának, az ezred jóléti intézményei javára 1310 koronát adtak át, melyért ezuton is hálás köszönetemet fejezem ki a parancsnokságom alatt álló „Vasi” gyalogezred nevében. — Seydl alezredes, ezredparancsnok.

— Török „elvtárs” vallomása. A debreceni direktorium tagja volt Török Gábor, akit Budapesten letartóztattak ugyan, de mert súlyosabb bűncselekményt nem követett el, szabadlábra helyezték. Török bevallotta, hogy a meneküléskor 20 direktorium tag (a végrehajtó bizottság!) és 3 elnök előre felvette három havi „fizetését”. Török 5400 koronát kapott, Vági István „elnöktárs” még előre nem látható költségekre „felvett” a városi pénztárból 100.000 koronát. Ez az összeg most a pénzügyi bizottság központjánál van letétben és a város visszakapja. Török nem váliait Budapesten további megbízatást, ellenben „menekült segélyt” eszközölt részére dr Lefkovits Vilmos. Ezer koronát kapott, melyből elfogatásakor még 550 koronát találtak nála.

— „Erdélyi Hírek.” Az otthonukból kiveri s az országban szerte-széjjel élő erdélyi magyarok és székelyek Budapesten egy „Erdélyi Hírek” című hetenként megjelenő lapot alapítottak, mely lapocskának célja, hogy a Magyarországon élő székelyek közötti szellemi kapcsolatot megeremelve, a hozzátartozók üzenetét továbbítsa, az állásközvetítéseket nyilvántartva s általában a székelyek ügyes-bajos dolgairól hírt adjon. A lap előfizetési ára egy évre 24 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Nagy János u. 27. I. E előfizetéseket a lapra elfogad az Erdélyi menekültügyi kirendeltség Debreczen, református főgymnasium.

— **Műveletlenül maradt nagybirtok.** A balmazújvárosi határban szántatlan-vetetlen maradt a Fürst Ödön nagybirtok által bérelt Kónya és Dinnyés 2500 holdas birtoktest, melynek holdjéért a bérlő 14 koronát fizet. A megműveletlen birtok legalább 1000 hold szántóföld. A balmazújvárosi eljárárság jelentést tett a dologról Szomjas Gusztáv főispánnak, aki intézkedni fog, hogy a birtok megműveletlenül ne maradjon.

— **Helyszíni tárgyalás a helyi vasút áramszolgáltatása ügyében.** A vasuti és hajózási főfelügyelőség a helyi vasút r. t. kérelmére helyszíni tárgyalást rendelt el az áramszolgáltatás ügyében. A város világiási vállalata részéről Aberle Rajmund igazgatóhelyettes, a városi tanács részéről dr. Magoss György t. főügyész és dr. Vargha Elemér tanácsnok vesznek részt a tárgyalásokban.

— **A Hajdúföld április 21-én megjelent hirdetésüktől eltérőleg nyert utasításhoz képest felhívjuk a Debreceni Gazdasági Egyesület azon tagjait, kik az oláh katonák által okozott károkat nálunk bejelentették, hogy e károknak összesített kimutatásba való felvétele végett Egyesületünk titkári hivatalánál (Piac-u. 61. sz.) e hó 22-től kezdve május 2-ig okvetlenül jelentkezzenek.** Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Előfizetési felhívás a „Rendőrségi Lapokra.”** Debrecenben a Rendőrségi Lapok részére előfizetés gyűjtésére adiam felhatalmazást. A lapot elsőrendű szakrendőrök szerkesztik. Tartalma nemcsak magát a rendőrséget, hanem a közönség legszélesebb rétegeit és különösen a kereskedő, vendéglős, iparos és kávéház világát közvetlenül érdekli. Közli a miniszteri rendeleteket, árvizsgáló bizottság rendelkezéseit, megírtárgyalja a városok minden rendőri problémáját, épen ezért a közönség minden rétegének általános érdeklődésére méltán tart számot. A lap évi előfizetési díja 120 korona. A lap pártolását Debrecen város egész közönségének őszintén ajánlom. Debrecen, 1920 április 20-án Rostás István s. k. m. kir. rendőrfőkapitány a kapitányság vezetője.

— **Hirdetmény.** A magyar királyi földmivelésügyi miniszterium 30765/XI.—3. számú rendelete folytán az 1920-ik évre a selyembubók árát a következőkben állapította meg. Az I-es osztályos gubó beváltási ára kilónként 140 kor., II-od oszt. 80 kor. Ezenkívül a gubó a tenyészidő minden kiló gubó után 1 kiló só, továbbá 1 kgrmm kedvezményes cukrot és 700 koronáig terjedhető ruhának való kelmét. Aki rövid 4 heti bajlódás után 4—5 ezer koronát akar keresni és a fenti kedvezményekben részesülni, iratkozzék fel sürgősen Homokkert, Bujdosó utca 3 sz. a., hol május hónapban ingyen kap az államtól selyembogarát és hozzávaló anyagot. M. kir. selyemtenyésztési felügyelőség.

— **Felhívás.** Azokat a kereskedőket, akik az oláh megszállás alatt szenvedett károsodásukat nálunk bejelentették, sürgősen felhívjuk, hogy társulatunk irodájában d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig okvetlenül jelenjenek meg. Kereskedő Társulat.

— **Adományok.** A nagyvásár alkalmával a debreceni mutatványosok: Agyal Samu, Hegyesi Anial, Musztafa állatsereglet-tulajdosok és Grosser Miksa a debreceni rendőrtisztviselők hadi özvegyei és árvái javára 584 koronát juttattak a polgármesteri hivatalhoz.

— **Az önkéntes hűségeskü.** Az oláh uralom alatt nemcsak Debrecenben barátkoztak az ellenséggel zsidók, hanem a vidéken is. A zsidók közül sokan egészen a nyílt hazaárulásig jutottak. Terner Jakab egyeki postamester is ezek közé tartozott. Terner a kommun bukása után az oláhok szolgálatába szegődött, besugójk és kémük lett, sőt hogy még bizalmukat még jobban megnyerhesse, önként letette az oláh királynak a hűségesküét és mint ilyen, oláh védelem alatt állott. Az eskünek híre ment a faluban és Füstös állami tanió kérdőre is vonta érte. Terner nem is tagadta.

— **Mindegy nekem, a magyar vagy az oláh királyt szolgálom-e!** Különbön a Tiszáig ugys

Nagyrománia lesz! Ez az áruló volt a besugója Cantor Ovidius hadnagynak, aki rettentően garázdálkodott, minden jel arra mutat, hogy az egész Terner familia a kezére játszott az oláh hadnagynak, aki százezreket rabolt össze Egyeken. Az oláh hadnagy névtelen leveleket íratott magának és ennek alapján indított vizsgálatokat, végül pedig kegyetlenül megsarcolta ártatlan áldozatait. A névtelen levelek az egyeki postán készültek Terner Vilma, a postamester leánya, aki szintén jó barátságban volt az oláh tisztekkel, maga bevallotta több tanu jelenlétében, mikor megszorították, hogy a névtelen leveleket ő írta az apja tudtával. Ennek a Terner Jakabnak a fia egyébként vörös katona volt és az oláh megszálláskor Budapestre menekült. Miután a vizsgálat a vádakat beigazolta, Ternert és leányát letartóztatták. Jellező, hogy az egyeki előjárás most az iránt folyamodott, hogy a postamesteri és postakiadói állást feltétlenül keresztlyénnel töltsék be, mert zsidót nem tűr meg a méltán háborgó nép.

— **A bankjegy felülbélyegzés díjas meghosszabbítása.** A magyar királyi pénzügyminiszter a felülbélyegzés végett való beszolgáltatásra megállapított határidőt a következő, bírság jellegével bíró díj levonása mellett meghosszabbította. A Tiszántul f. évi április hó 25-ig bezárólag a díj tíz százalék, április 26-tól április 30-ig bezárólag a díj husz százalék. A díj a beszolgáltató bankjegyek összege után jár. Bankjegy felülbélyegző helyi bizottság, Debrecen.

— **Felhívás.** A rendőrség felhívja Stettner János és Böloni Bakó Zoltán t. hadnagyokat, hogy a rendőrség Kossuth-u. 20. II. em. 77. számú szobájában mielőbb jelentkezzenek.

— **Elbitangolt ló.** Szerep községben őrizetbe vettek 1 darab 1 éves, világos pejkanca csikót, mind a négy lába kesely, kissé hódas, kissé piszra. A csikó a Hajdusoboszlótól Püspökkladányig terjedő uton csatlakozott a szerepi szekerekhez. Tulajdonosa jelentkezék.

— **Az árjegyzék ki nem függése miatt a rendőrség Fruchter Chaim, Olbaum Izidor, Dickman Izidor, Jenes Julianna, Kis Lajos bodegásokat és kifőzőket 400—400, özv. Galberger Mórné és Bereczky Istvánné pedig 300—300 K, Hirstein Péterné 260 K, Petneházy Eszter pedig 80 korona pénzbírságra ítélte.** A városi tanács az összes ítéleteket helyberhagyta.

— **Rendőri hírek: Elfogott vásári tolvaj.** Nem mulik el vásár, hogy a rendőrség egyik zsebmetszőt nyakon ne csipjen. Így történt ez az elmúlt országos vásáron is, amikor Jóna Jánosné szül. Balogh Julianna özv. Szőnyi Mihályné Zápolya-u. 17. sz. a. lakos zsebéből egy pénztárcát és több apró tárgyat lopott ki. A károsult azonban a lopást észrevette és a tolvajt a rendőrség kezére játszotta. A rendőrség megállapította, hogy Jónáné Kántorjánosiból jött Debreczenbe azzal a szándékkal, hogy a vásár alkalmával itt lopásokat kövesse el. A póruljárt tolvaj asszonyt a rendőrség letartóztatta.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalommal jelenítjük, hogy szeretett jó férjem, édes apám, nagyapám, a jó testvér, sógor és rokon, Szathmáry Mihály földbirtokos f. hó 20-án este fél 8 órakor életének 75-ik, boldog házasságának 48-ik évében, hosszú szenvedés után csendesen elhunyt. Megboldogult kedvesünk földi részeit f. hó 22-én, csütörtökön délután 4 órakor fogjuk a Miklós u. 39. számú házaunktól, a Kistemplomban tartandó ima után, a Kossuth u. ccai temetőben levő családi sírhelyben örök nyugalomra helyezni. Végtisztviségtételre rokonainkat, jó barátainkat és ismerőseinket szomorú szívvel meghívjuk. Debrecen, 1920 április 21. Sokat szenvedett lelke találjon üdvösséget az Egekben! Bánatos özvegye: özv. Szathmáry Mihályné szül. Soós Julia. Gyermekai: Juliska férjével Bányay Péterrel, Irén özv. Eggmann Ernőné. Kis un-

kái: Eggmann Irén és Ferenc. Testvérei: Szathmáry József és neje Pongor Erzsébet és gyermekei, özv. Balogh Istvánné szül. Szathmáry Zsuzsanna és gyermekei. És elhalt testvéreinek gyermekei. Sógornője: özv. Cseke Gáborné szül. Soós Mária és családja. — A temetést Dankó temetk. vállal. (Kossuth-u. 6.) rendezi.

— **Miss Amerikán a napokban érkezik.**

— **Uj táncok.** Tisztelettel értesítem a tánc kedvelő fiatalságot, hogy e hó 26-án hétfőn egy kéthetes tanfolyamot fogok kezdeni, melyen a legujabb tánckülönlegességek u. m. Radagán és Rag time kerülnek bemutatásra. Tanórák: hétfő, kedd, szerda, péntek és szombat este fél 8 óráig. Beiratásokat már elfogadok napközben a lakásomon Csapó-u. 61 sz. és este a táncintézetben, Royal diszterem. Az új tanfolyamokra felvétel még van. E hó 25-én, vasárnap nagy táncestély 7 órai kezdettel. Tisztelettel, ifj. Schaff János.

— **A vasi gyalogezred sportünnepélye a nagyerdei sporttelepen.** Vasárnap délután a DTE nagyerdei sporttelepén a vasi gyalogezred focicsapata játszik a DTE csapatával. Előzőleg DEAC II—DTE II. A mérkőzés alatt a vasi gyalogezred zenekara hangversenyez. A mérkőzés tiszta bevétele a nemzeti hadsereg javára lesz fordítva.

— **Férfi szabó mesterek figyelmébe.** Felhívatnak mester urak, hogy saját érdekkben sürgős katonai szállítások végett csütörtökön délután 4 órakor az iparistületnél megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

— **Műláb, mükéz, sérvkötő, haskötő, gummi-harisnya, ferde növesű gyermekeknek bőrfűző készítését és javítását elvállalom.** Vitárius Sándor orvosi műköztető-mester, Piac-u. 16, ki a háboru alatt a gráci, bécsi, budapesti és debreceni katonai művegtag készítő műhelyek vezetője volt. Vidéki közönséget vasárnap is fogadok lakásomon, Eötvös-u. 85.

— **Felhívás.** Azon 1895 beli harctéri szolgálatra alkalmas cipészek és szabók, kik mesterségüket önállóan végzik, — felvétetnek a debreceni vadászszázalójba. Szabások előnyben részesülnek. Jelentkezés naponta d. e. 11 órakor a hatvan-utcai főreáliskolában, I. em.

— **Elsőmért legszolidabb moly-kár elleni és nyári megőrzési vállalat, hol mindenféle szörme és téli ruházatot a legtisztább kezelés és felelősség mellett raktáromban elhelyezek.** Klonda, szües, Piac-utca 21. sz.

— **Jegyezzük a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényeiből, mert közgazdasági életünket is keresztlyén és nemzeti szeltemben kell átalakítani, ha élni akarunk!**

— **Legrosszabb nyakkendőit is ujjá alakíttjak** Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

— **Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmüterméi Batthyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte.** Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Schuschter Ferenc fogászati műterme Vár-utca II. sz.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Csütörtökön A) bérlet: Pacsirta, operett.

VIGSZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: Felhő Klári népszimű. Este: Elnémult havangok szimű.

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése

* **Pacsirta.** Lehár bajos operettje, a „Pacsirta” kerül ma színre bérletszünetes előadásban a Csokonai színházban. Az előadásnak különleges érdekességet ad az, hogy Tapolczay Dezső, a budapesti Városi színház művezető igazgatója, a színház főrendezőjével jelen lesz az előadáson, hogy Honthy Hannát e szerepben lássák, akit a Városi színház szerződéssel kínált meg.

* **Éva, új betanulással holnap B) bérletben kerül először színre.** A címszerepet Honthy játssza. Kivülre nagyobb szerepeket játszanak: Járay, Székely, Szigeti, Makay és Várnai.

* **Gyárfás Dezső és Lenkeffy Ica filmen** ma utoljára az Apollóban.

* **Jön Miss American.**

* **Kolumbusz Kristóf**, a nagy felfedező élet-története 8 felvonásban. Ez a monumentális filmmestermű Amerika felfedezőjének eseményekben gazdag élettörténetét mutatja be. Meg-elevenedik előttünk a képen Kolumbusz sivar ifjúsága, küzdelmei a spanyol udvarnál, hosszú, fáradságos útja a vizeken, boldog meg-érkezése az ismeretlen új világba, epizódjai további felfedező útjain, majd ártatlan meg-hurcoltatása és szomorú öregsége és halála. A film az egyik spanyol gyár kiváló terméke és kiállításával, valamint korhűségével fel-tulmulja a hasonló zsánerű filmeket. Bemutatja ma az Uránia.

* **Az örök ifjúság** fantasztikus ötlet 5 felvonásban. Megkapó témáját gyönyörű miljö-ben és zseniális rendezésben játsszák a német filmszínészek legintelligensebb és legjobb tagjai, akik közt első helyen áll Carola Toelle. Bemutatja az Arany Bika Mozi.

* Jön Miss Amerikan.

SPORT

Athletikai verseny. A debreceni Torna egyesület május 2-án d. u. fél 4 órai kezdé-vel, nagyerdei sporttelepén atletikai verseny, rendez a következő versenyszámokkal: Magas-ugrás helyből, 100 m.-es síkfutás, magasugrás, 800 m.-es síkfutás, súlydobás, távolugrás, 400 méteres síkfutás, diszkoszvetés, rudugrás, 100, 200, 300 és 400 m.-es stafétafutás, gerely-vetés, 3000 m.-es síkfutás, távolugrás helyből, 200 m.-es síkfutás. Minden egyes szám előny-verseny, úgy, hogy a leggyöngébbnek is re-ménye van a győzelemre. Nevezési díj és dí-jazás nincs. Ez csak előverseny az idényben rendezendő versenyek miatt. Nevezések levél-ben közlendők Senyei Oláh István szakosztályi előadóval. (Simonyi-ut 16) legkésőbb április 28-ig. A versenyen bármely helyi vagy hajdu-megyei egyesület tagja nevezhet.

Bajnoki mérkőzés. Vasárnap délután 5 órakor az Újgátéri sporttelepen tartja bajnoki mérkőzését a DKASE a DNYSC csapatával. Mindkét csapat jó erővel rendelkezik, így szép fair mérkőzésre van kilátás. Előzőleg 3 órakor az 1/b csapatok mérkőznek.

NYILTTÉR

Férjem, Fazekas Károly zdságaiért fele-lősséget nem vállalok. Ellene gondnoksági el-járás folyik. Hitelezéstől mindenkit óvok.
Debrecen, 1920 április 21.

Fazekas Károlyné.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
E számért főszerkesztő felelős.

URANIA Csütörtök, péntek szombat, vasárnap április 22-23-24-25 Kolumbusz Kristóf A nagy felfedező élettörténete 8 felv. A főszerkesztésben George Wagne a párisi konzervatórium tanára és Leontine Massarie a párisi újságíró Anonim tagja Előadások 7 és 9-kor.	APOLLO csütörtök április 22 Főlderített büntény Bűnügyi dráma 3 felv. MARY-ANN Slager vigjáték 4 felvonás Előadások 7 és 9-kor.
ARANY BIKA MOZI Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap április 22-23-24-26 Az örök ifjúság Fantasztikus ötlet 5 felvonás. Főszereplők Carola Toelle, Werner Kraus Előadások 7 és 9 órakor.	

Akác és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Orest tűzifakereskedő
Mihály-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piacz-u. 58.

Katonai egyenruhák tavaszi öltönyök mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és csinosan készülnek
PISKOLTY PÉTER
úri szabó üzletében Kossuth-utca 58. szám.

Hamisfogakat töröttetis legmagasabb áron veszek
Szt. Anna-u 6

Naponta kapható
a hortobágyi friss hal 30 kor. áron
EGYI AZ-TÉR 6. SZÁM ALATT.

Kőváry szücs

Honvéd-utca 32.

Elvállal szőrmeruházatok molykár eleni gondozását házaknál.

Magolcsay Nagy Mihály

kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.

A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és fiu kalapjavításokat. Ugyanott egy 200 cm. magas, 90 cm. széles ablak eladó.

PALLAS vegyészeti laboratórium

ajánlja legmegbízhatóbb minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a cseh ipari ödöl készítményt.

„PALLAS” sósborszeszt, bőkebell mi fogva egy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas háztész.

„PALLAS” cipőkrémeket fekete és sárga színekben, vízmentes készítmény, a bőrtápolja és tükörfényessé teszi.

Aszkivül: Schampang-Water Bay rumát, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpa képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, álditi.

Dr. Heider előiratu fogporát: zacsokban és nagy dobozban. Hőfőhérré teszi a fogat és kellemes szájat ad.

Közkedvelt magyar bajuszpedróját, fehér és barna színekben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a „Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium
DEBRECEN, ZÁPOLYA-UTCA 8. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Háztartási
teendőkre munkaszerető intelligens nőt keresek Szoboszlói-ut 11a.

Keresek
Hajdu vármegye területén gyógyszerértárát bérletre, vagy vételre. A bérosszeg vagy vételár megjelölésével. Ajánlatokat Dr. Ruszka István ügyvéd Debreczen címére kérem.

Friss töltésű
Igmándi keserűvíz érke-zett Félégyházy János üz-letébe.

Intelligens
fiatal nő, a háztartásban kellő gyakorlattal bír, — megfelelő háztartásbéli állást keres. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóh-vatalba

MAKULATUR PAPIR
kilószámra kapható la-unk kiadóhivatalában.

Debreczeni iparosok.

Bélyegzőgyár és véső-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

FORGÁCS I.
MŰRÁS, Bádógos-utca.

Riss Ferencz
női szabó Piac-u. 56 szám. Izsékes munkát jutányos áron készít.

Blattner József
Csapó-utca 1. sz. Évezési és képervezési vállalata tükörök és ablakok nagy választékban.

Koros Sándor
Irti-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók

Vecsey Antal
vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖMÉS

Ha azt akarjuk, hogy cipőink sokáig tartósak legyenek, használjuk cipőink tisztántartására és fényesítésére a

HAJDU cipő-krém

amely tükörfényessé teszi, ápolja, puhán tartja és conserválja a bőrt. A mai drága cipő ár mellett, nagyon meg kell válogatni, hogy milyen krémmel tisztítsuk cipőinket. Mert a vizes krém idő előtti felkoszosítja és megrepeszt a bőrt, akkor pedig jobb lesz volna inkább semmitsem használni. Tessék próbát tenni az első dobozzal, megfog mindenki győződni arról, hogy a Hajdu cipő-krém a mai idők elsőrangú gyártmánya. **Kérjen mindenki a kereskedésekben „Hajdu” cipőkrém!**

Nagyban megendelt elfogad
MIKE FERENCZ „Hajdu” cipőkrémkészítő
reda, Varga-u. 9. szám.

Rézgálic
Raffia
Szőlőkötözőzsineg
legolcsóbban kapható
Kontsek Gézánál,
Kossuth-utca.

Temetésekre élő- és művirág sirkoszorúk, valamint színházi és alkalmi csokrok legolcsóbban szerezhetők be
Rózsa Virágcsarnok
DEBRECEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSHÁZ.)

Ha szép akar lenni? Korszó arckrémét és szappant használjon!
PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle pipereolkek, kötszerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDA-AGI CZIKKEK, kreolin stb. legolcsóbban szerezhetők le a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.